

BİÇER GÜNER

Attorneys-at-Law

2025 YILI NİSAN AYI İÇTİHAT RAPORLAMASI

KARAR ÖZETLERİ

Düzeltilme ve Cevap Hakkı Sınırsız Değildir. Yayın Özgürlüğüne Müdahale Ancak Üç Aşamalı Testle Mümkündür

Anayasa'nın 32. maddesi, düzeltme ve cevap hakkını kişilerin şeref ve haysiyetine saldırı niteliği taşıyan veya gerçeğe aykırı yayın yapılması halinde tanımaktadır. Bu hak, esas olarak ifade özgürlüğü kapsamında serbest yayım ilkesine istisna oluşturur ve dar şekilde yorumlanmalıdır. Sulh Ceza Hakimlikleri tarafından bu taleplerin değerlendirilmesinde aşağıda belirtilen üç aşamalı test uygulanmalıdır:

1. İlk olarak, düzeltme ve cevap metninin yayımlanmasına karar verilebilmesi için somut olayda Anayasa'nın 32. maddesinde belirtilen koşullardan en az birinin mevcut olup olmadığı belirlenmelidir. Yani, söz konusu yayın kişilerin onuruna açıkça zarar vermeli veya gerçeğe aykırı olmalıdır. Burada önemli olan, müdahalenin belirli bir ağırlıkta olması ve nesnel bir gözlemciyi ikna edebilecek düzeyde bulunmasıdır. Kişisel algılar tek başına yeterli değildir.
2. İkinci aşamada, yayımlanması istenen metnin gerçekten düzeltme ve cevap niteliği taşıyıp taşımadığı incelenmelidir. Metin, haberin sınırlarını aşmamalı, doğrudan ilgili olmalı, suç unsuru içermemeli ve üçüncü kişilerin haklarını ihlal etmemelidir.
3. Son olarak, talep bu iki aşamayı geçiyorsa, hakimlik metnin orantılı olup olmadığını değerlendirir. Özellikle düzeltme ve cevap metninin, asıl yayından çok daha uzun olması hâlinde, bu durum orantılılık ilkesini ihlal eder (AYM, Abbas Yalçın ve Can DüNDAR, B. No: 2016/5615, T. 12.12.2024; RG: 30.04.2025, 32890).

Tam Yargı Davalarında Miktar Artırımı Faiz Başlangıç Tarihini Değıştirmez

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 16/4. maddesi uyarınca, tam yargı davalarında yapılan miktar artırımı yalnızca talep edilen bedelin artırılması anlamına gelir. Bir diğere ifadeyle, davanın açıldığı tarihteki hukuki durumu veya diğere talepleri değıştirmez. Artırılan tutar, yeni bir talep olarak değil, ilk dava dilekçesinin devamı olarak değerdendirilir ve davacının gerçek zararının tamamını talep etme iradesini yansıtır. Bu çerçevede, idari işlem veya eylemlerden doğan zararların faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılan tam yargı davalarında, miktar artırımı yapılmışsa, dava dilekçesinde talep edilen miktar için hangi tarihten itibaren faize hükmedilecekse, artırılan kısım için de aynı tarihten itibaren faize hükmedilecektir (*Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu Kararı, 2021/5 E., 2024/2 K. T. 24.10.2024; RG: 16.04.2025, 32872*).

Kısmen İslahta Harç Ödemesi İçin Kesin Süre Verilmesi Zorunludur

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 181. maddesine göre, kısmi islah yapan tarafa, islah işlemini tamamlayabilmesi için bir haftalık kesin süre verilmesi zorunludur. Bu kapsamda, islah hakkını kullanan tarafın harç gibi tamamlayıcı işlemleri yerine getirebilmesi için bu süre tanınmalıdır. Mahkemenin, islah dilekçesinin sunulmasından sonra islah harcının yatırılması için yasal süre vermemesi, usule aykırıdır (*Yargıtay 9. HD, 2024/13235 E., 2025/44 K., T. 07.01.2025; RG: 29.04.2025, 32885*).

İstinaf Mahkemeleri, Hukuka Aykırı Bulduğu İlk Derece Kararını Kaldırarak Bilirkişi İncelemesi Yapmak Suretiyle Yeniden Hüküm Kurabilir

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun ("HMK") 356. maddesi uyarınca, istinaf mercileri ilk derece mahkemesi kararını hukuka aykırı bulmaları halinde bu kararı kaldırarak yeniden yargılama yapma yetkisine sahiptir. HMK'nın 357. maddesinde ise, istinaf aşamasında yapılamayacak işlemler sınırlı şekilde düzenlenmiş olup bilirkişi raporu alınmasına yönelik bir yasak öngörülmemiştir. Bu çerçevede, istinaf mahkemelerinin uyuşmazlığın çözümü için gerekli gördüğü hallerde bilirkişi incelemesi yaptırması ve bu incelemeye dayanarak karar vermesi, kanuni yetki sınırları içinde yürütülen bir yargılama faaliyeti olup açık bir keyfilik veya bariz takdir hatası olarak nitelendirilemez (AYM, 19.11.2024, B. No: 2020/8339; RG: 15.04.2025, 32871).

Derinleşmiş İçtihat Farklılığı İçin Süreklilik, Yaygınlık ve Sistematiklik Şarttır

Yargı organlarının aynı konuda, münferit olaylara ilişkin farklı kararlar vermesi tek başına hukuki belirsizlik veya öngörülemezlik yaratmaz. Derinleşmiş ve kronik bir içtihat ayrılığından söz edilebilmesi için, görüş ayrılığının uzun yıllar boyunca devam etmiş olması, çok sayıda benzer uyuşmazlıkta tekrar etmesi ve sistematik bir nitelik kazanmış olması gerekir. Zaman zaman verilen farklı kararlar, belirli bir süreklilik ve yoğunluk taşımadığı sürece, içtihat birliğini zedeleyen anayasal bir sorun oluşturmaz (AYM, 19.11.2024, B. No: 2020/8339; RG: 15.04.2025, 32871).

Tüketici Mahkemesinin Görev Alanı, Tarafların Sıfatına ve Hukuki İşlemin Niteliğine Göre Belirlenmelidir

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un uygulanabilmesi için, yalnızca uyuşmazlık konusunun bu Kanun'da düzenlenmiş olması yeterli değildir. Aynı zamanda taraflardan birinin "tüketici", diğerinin ise mesleki veya ticari amaçla hareket eden "satıcı, sağlayıcı ya da müteşebbis" sıfatını taşıması gerekir. Bu nedenle, taraflar arasında mal veya hizmet satışına dayanmayan ve örneğin Türk Borçlar Kanunu'ndaki haksız fiil hükümlerine tabi olan uyuşmazlıklarda, Tüketici Mahkemesi görevli değildir. Görev kamu düzenine ilişkin olduğundan, mahkemeler görev konusunu davanın her aşamasında re'sen değerlendirir ve bu konuda kazanılmış hak oluşmaz (Yargıtay 3. HD, 2024/3918 E., 2025/1264 K., T. 03.03.2025; RG: 29.04.2025, 32885)

Tüzel Kişiliği Sona Eren Dernekler İçin Şirketlere Özgü İhya Usulü Kıyasen Uygulanabilir

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 547. maddesi, tüzel kişiliği sona eren şirketlerin ihyasına ilişkin özel bir düzenleme içermektedir. Her ne kadar bu hüküm doğrudan yalnızca ticaret şirketlerine uygulanmak üzere kaleme alınmış olsa da kıyasen diğer tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar — örneğin dernekler — bakımından da uygulanabilir niteliktedir. Yargıtay içtihatlarına göre, tüzel kişiliği sona ermiş bir derneğin ihyası davasında, derneğin son yönetim kurulu üyelerinin davalı olarak gösterilmesi ve bu kişilerin davadan haberdar edilerek taraf teşkilinin sağlanması zorunludur (Yargıtay 3. HD, 2024/3916 E., 2025/1262 K., T. 03.03.2025; RG: 22.04.2025, 32878).

Çocuğun Yararına Dayanmayan Velayet Kararı, Aile Hayatına Saygı Hakkını Zedeler

Velayet gibi çocukları etkileyen işlemlerde, “aile hayatına saygı hakkı” gereğince çocuğun üstün yararı esas alınmalıdır. Kararlar, yalnızca genel ifadelerle değil, somut olgulara, uzman raporlarına ve eldeki delillere dayalı olarak yeterli ve ikna edici gerekçelerle verilmelidir. Ebeveyn ile çocuğun birlikte yaşama arzusu, aile hayatının temel bir unsuru olup, anne ve baba arasında ortak yaşamın kurulamaması veya evliliğin hukuken ya da fiilen sona ermiş olması, aile hayatının tamamen sona erdiği anlamına gelmez. Bu nedenle, çocuk üzerinde etkisi olacak bir karar alınırken, çocuğun yararına uygunluk yönünden özel bir değerlendirme yapılması gerekir. Bu değerlendirme, çocuğun fiziksel ve ruhsal gelişimi ile yaşam koşullarını gözetmeli ve uzman görüşlerini dikkate almalıdır. Bu yaklaşım, devletin aile hayatına saygı hakkı kapsamında yerine getirmesi gereken pozitif yükümlülüklerinden biridir (AYM, 19.11.2024, B. No: 2022/57577; RG: 15.04.2025, 32871).

İletişim

Can Güner
Kurucu Ortak
can.guner@bicerguner.com

Elif Şatır
Kıdemli Avukat
elif.satir@bicerguner.com

İrem Efe
Avukat
irem.efe@bicerguner.com

BİÇER GÜNER

Attorneys-at-Law